

Koning Huilebalk

afscheidsmusical groep 8 / musical voor de bovenbouw

tekst en muziek:

Marjon Dobbe

KONING HUILEBALK

Als de musical gespeeld wordt als afscheidsmusical, kun je beginnen met dit openingslied.

Dag beste basisschool

Dag beste basisschool
Wij gaan er nu vandoor
Tijd voor de hele grote stap
Hier staan we dan voor 't afscheid
't voelt best een beetje raar
de laatste keer op dit toneel
zo allemaal bij elkaar
Tijd voor de hele grote stap

Zo'n grote nieuwe school zal best een beetje wennen zijn
Er zal een hoop te leren en een hoop te plannen zijn
maar dat komt wel goed
we zijn vol goede moed
Dag goeie ouwe trouwe school.

Refrein

Hoe kort geleden dat ik nog een kleine peuter was
Ik voelde zo groot voor 't eerst hier in de kleuterklas
en nu zeg ik vaarwel
wat gaat de tijd toch snel
Dag goeie ouwe trouwe school

Refrein

Het toneel stelt een kasteel/ paleis voor. Er staat een troon voor de koning en een troon voor de koningin. Er zijn twee opgangen één naar buiten en één naar de rest van het paleis.

SCÈNE 1

GERBRANT: *(staat bij de deur)*

KONING: *(slaperig op, gaat op troon zitten)* Tjonge jonge jonge, geen oog dicht gedaan vannacht!

GERBRANT: Wat vervelend voor u, heer koning!

KONING: Ja, heel vervelend. Dat komt ..ik lag te piekeren.. Ik lag te piekeren over Klaas de Smid. Die zijn huis is afgebrand en toen zei ik tegen Ysabella .. ik bedoel, toen zei ik tegen de koningin: Ysabella, zei ik, als we die familie nou eens hier lieten logeren tot hun huis weer is opgebouwd!

GERBRANT: Heer koning, U bent te goed voor deze wereld!

KONING: Nou, dat zei Ysabella nou ook! Ze zei: Arthur, dat kan zo niet langer doorgaan. Je kunt niet iedere arme sloeber in je kasteel laten wonen. Dan wordt het hier veel te vol!

GERBRANT: Daar heeft de koningin gelijk in!

KONING: Misschien heeft ze daar gelijk in, maar ik kon toch niet meer slapen. En maar piekeren!

GERBRANT: Ach, heer koning, dat had u niet hoeven doen! Klaas de smid heeft een broer en daar is hij bij in getrokken. Ik weet dat toevallig omdat Klaas zijn broer getrouwd is met de nicht van Hendrik de Bochel en die is weer.. *(bedenkt dat hij afdwaalt)* Nou ja, ik bedoel maar: Probleem opgelost!

KONING: O, dat is een pak van mijn hart! Maar zeg, Gerbrant?

GERBRANT: Ja, heer koning?

KONING: Heb jij Ysabella, ik bedoel de koningin soms gezien vanmorgen? Toen ik wakker werd lag ze niet meer naast me!

GERBRANT: Maar, heer koning. U zei toch dat u geen oog had dicht gedaan?

KONING: Nou ja, even een klein oogje dan..

GERBRANT: Nou, nee heer koning! Ik heb haar vanmorgen nog niet gezien.

SCÈNE 2

BEDIENDE ELENA: (*op met ontbijtkarretje*) Goede morgen heer koning. Hier is uw ontbijt. (*tegen de Gerbrant*) Is de koningin nog niet op?

GERBRANT: We weten niet waar ze is!

KONING: (*heeft dit gehoord*) Nee, we weten niet waar ze is. Toen ik vanmorgen wakker werd lag ze niet naast me! Weet jij soms waar ze is?

BEDIENDE ELENA : Nee, ik heb haar niet gezien! Maar gaat u maar vast lekker ontbijten. Ik zal haar wel even zoeken!

KONING: Dat is fijn Elena. En wat ziet dat er allemaal weer heerlijk uit! (*beetje treurig*) Ik hoop maar dat Klaas de Smid met al zijn kindertjes ook iets lekkers te eten heeft!

BEDIENDE ELENA: Och heer koning, wat bent u toch een lieve koning. Ze hebben vast wel iets te eten! Maar natuurlijk niet zoveel lekkers als u!

GERBRANT: (*tegen bediende*) Zeg dat nou niet.. Dan wil hij het niet meer! Dan heeft ie geen trek meer. Je weet toch hoe hij is!

KONING: (*treurig*) Als zij niet zulk lekker eten hebben hoeft ik het ook niet! Ik heb ineens geen trek meer!

GERBRANT: (*tegen bediende*) Wat zei ik je ?

BEDIENDE ELENA: (*probeert het weer goed te maken*) Maar heer koning. U moet goed eten. Het volk heeft een sterke koning nodig! Anders komt het niet goed met al die belangrijke regeringszaken!

KONING: Zou je denken?

GERBRANT en BEDIENDE: (*knikken heftig*)

KONING: Nou, dan eet ik het maar op. (*toch weer vrolijk*) Het ziet er wel heel lekker uit!

BEDIENDE ELENA: Ik zeg maar zo: Er gaat niets boven een koninklijk ontbijt!

KONING: (*wil beginnen bedenkt zich dan plotseling*) Maar de koningin dan? Ik kan toch niet gaan ontbijten zonder de koningin?

BEDIENDE ELENA: Ze zal wel even een ommetje aan het maken zijn! 't Is ook zulk lekker weer! Gaat u nu maar vast ontbijten! (*ze wenkt de andere bediendes om de koning te overtuigen*)

Ontbijtlid

Begin de dag altijd met een uitgebreid ontbijt
neem de tijd en ga er eventjes voor zitten
ben je 's morgens goed doorvoed
komt er brandstof in je bloed
loopt de motor en zo kun je dan de hele wereld aan.

Want met een lege maag word je sloom en word je traag
moet je overdag een uurtje liggen pitten
houdt je motor ermee op

zegt je lijf: ik staak, ik stop!
kun je 's middags niet meer op je benen staan.

Een koning moet regeren da's geen peulenschil
dat is een verantwoordelijke baan.
dan maakt een goed ontbijt echt een enorm verschil
dan kun je er weer stevig tegenaan.

refrein

En Hector was op stage in het Frankenland
daar heeft ie echt enorm veel geleerd
Dit leuke halve maantje noemt ie een croissant
en geloof me die smaakt echt niet zo verkeerd!

Refrein

Het is dus maar heer koning dat u 't weet:
't is echt belangrijk dat u heel goed eet!

KONING: Maar ga haar nou eerst maar zoeken! Ik kan geen hap
door mijn keel krijgen zonder de koningin!

BEDIENDE ELENA: Ja heer koning! *(snel af)*

KONING: *(wil weer gaan eten. Bedenkt zich dan)* Gerbrant,
jongen, neem toch ook zo'n lekker broodje!

GERBRANT: Maar heer koning! Als uw zuster binnenkomt en ziet
dat ik daar zit te eten, dan heeft u weer een huis vol
herrie! Ik bedoel een kasteel vol herrie!

KONING: Dat is ook zo. Aghate kan daar niet goed tegen! Ze
zegt altijd: Personeel dat moet zijn plaats kennen!

GERBRANT: *(spreekt het laatste stukje met hem mee)*

KONING: Maar, beste jongen, als je trek hebt, ga gerust je

gang. En als ze het niet ziet dan weet ze het niet en wat
niet weet wat niet deert !

GERBRANT: Zei gekke Geert en liep met beide billen bloot! Dat
zei mijn moeder altijd..

KONING: *(wil weer gaan eten, bedenkt zich weer. Springt
plotseling op)* Ik ga haar zoeken! Het is niks voor Ysabella
om zomaar niet te komen ontbijten! Tast gerust toe! *(af)*

GERBRANT: *(Niet meer in de houding. Kijkt om zich
heen aan beide kanten van het toneel. Niemand te zien.
Gaat naar het ontbijtkarretje en pakt een broodje. Kijkt
steeds schichtig om zich heen. Voelt zich veilig en gaat
op de troon zitten. Eerst op het puntje, voelt zich steeds
beter op zijn gemak. Gaat lekker uitgezakt zitten eten.)*

AGHATE: *(pratend op)* Arthur! Heb je al ontbeten? *(ziet
Gerbrant van de troon springen)*

Wat deed jij daar op die troon?

GERBRANT: Ik.. eh.. de koning *(wijst waar de koning is
afgegaan)* Hij zei .. en ik zei .. en toen..

AGHATE: *(doet hem na)* Hij zei ..en ik zei.. en toen.. Je komt
niet zo best uit je woorden jongetje! Dat betekent dat
je iets te verbergen hebt! Dat betekent dat ik je best
eens een poosje in de kerker kan stoppen.

GERBRANT: Nee, nee, vrouwe!

AGHATE: Wat, nee, nee! Ga je me nu ook nog tegenspreken?

GERBRANT: Nee, nee, vrouwe!

AGHATE: Nou zeg je het weer! Je spreekt me tegen en je weet,
daar houd ik niet van! Het personeel moet zijn plaats
kennen!

GERBRANT: *(zwijgt. Het kost hem moeite)*

AGHATE: Wel, ben je nou je tong verloren?

GERBRANT: *(schudt nee)*

AGHATE: Nou, ga maar weer op je post staan. Voor deze keer zal ik het door de vingers zien. Maar alleen omdat ik vandaag in zo'n ongelofelijk goede bui ben!

GERBRANT: *(snel weer in de houding bij de deur)*

AGHATE: *(neerbuigend)* En wat zeg je dan?

GERBRANT: *(onderdanig)* Dank u wel, vrouwe!

AGHATE: *(als tegen een hond)* Braaf! *(Ze pakt nu een beker drinken. Gaat ermee op de troon zitten)*

GERBRANT: *(floept eruit)* Maar dat is.. *(schrikt van zichzelf)*

AGHATE: *(zeer boos)* Wat zei je daar?

GERBRANT: Ik zei: Dat is .. eh .. vast heel erg lekker!

SCÈNE 3

MATILDE: *(pratend op met briefje)* Heer koning! Ik heb hier een.. *(ziet Aghate, stopt meteen met praten)*

AGHATE: A, de lieve Matilde, de trouwe dienaar! Wel, Matilde, hoe ziet het eruit? Ik op de troon, bedoel ik?

MATILDE: Nou, eh.. het ziet er .. eh..

AGHATE: Het staat me goed, toch? *(haalt achter de troon de kroon tevoorschijn en zet die op)* Staat mij veel beter, toch?

Waarom ben ik geen koningin

Ik ben de oudste want ik ben het eerst geboren wel dan ben ik toch zeker uitverkoren Niet koning Huilebalk, maar koningin Aghate 't maakt me zo kwaad, ik ben in alle staten.

Ik ben veel sterker dan mijn broer

hij is zo slap en ik ben stoer
Hij doet echt alles steeds verkeerd
heeft het regeren nooit geleerd

als ik aan 't roer zou staan
zou alles anders gaan.

Wie wil die paljas nou die almaar zit te janken
als ik het volk was dan zou ik daarvoor bedanken
Ik ben een vrouw en ben ik daarom soms te min
waarom ben ik .... geen koningin?

Ik hou mijn ogen heus wel droog
gooi de belastingen omhoog
at elke dag dan haute cuisine
Je zou me dan eens moeten zien

Was ik de baas van 't land
regeerde ik met straffe hand.

Ik ben de oudste ...

AGHATE: Nou? Waarom ben IK geen koningin?

MATILDE: Wel, eh.. nou ..

AGHATE: Laat maar trouwe dienaar. *(zet de kroon weer af)* En wat wilde je eigenlijk zeggen?

MATILDE: Wilde ik iets zeggen?

AGHATE: Je kwam binnen en toen zei je: Heer koning ik heb hier een .. en toen zei je niet zoveel meer!

MATILDE: Ik wilde de koning iets vertellen!

AGHATE: Ze wilde de koning iets vertellen! (*grist het briefje uit haar handen, leest hardop*) Lieve Arthur, Ik heb even tijd nodig om na te denken.. Ik ben een paar dagen naar mijn ouders. Het kan zo niet doorgaan. Ik heb het je al vaak uitgelegd, maar je wil het maar niet begrijpen..

MATILDE: O jee..

AGHATE: Wat o jee?

MATILDE: O jee, vrouwe Aghate!

AGHATE: (*gaat blij heen en weer lopen, praat in zichzelf*) Dus de vogel is gevlogen! (*opgewonden*) De vogel is gevlogen! (*pakt de kroon weer, zet hem op, huppelt rond*) De vogel is gevlogen! Nu is het een kwestie van slim aanpakken en dan!..

SCÈNE 4

KONING, RIDDER BALDEWIN, RIDDER SOIKIN en RIDDER BRUNO:
(*van achter het toneel in gesprek*)

KONING: Ze is dus nergens in de kasteeltuin? Jullie hebben echt overal gekeken?

RIDDERS: Ja, heer koning, overal gekeken!

AGHATE: (*zet snel de kroon weer terug en trekt een ernstig gezicht terwijl ze naast de troon gaat staan zogenaamd verdiept in de brief*)

KONING en RIDDERS: (*op*)

RIDDER BALDEWIN: We hebben overal gezocht heer koning!

RIDDER SOIKIN: Ik heb in de stallen gekeken en haar paard is weg.

RIDDER BRUNO: Dus dan is ze er vandoor!

RIDDER BALDEWIN: Ze is 'm gesmeerd heer koning.

RIDDER SOIKIN: Of ze is geschaakt!

KONING: Wat nou geschaakt?

RIDDER SOIKIN: Nou. Dat een of andere ridder haar heeft meegenomen op zijn paard!

KONING: En haar paard dan?

RIDDER BRUNO: Dat is ook geschaakt!

RIDDER SOIKIN: Een paard kun je niet schaken, dombo!

RIDDER BALDEWIN: Dat paard heeft ie zeker ook op zijn paard meegenomen?

RIDDER SOIKIN: Nee, halve zool! Dat paard loopt zelf natuurlijk!

KONING: O, mijn lieve Ysabella, geschaakt! (*treurig gaat hij op zijn troon zitten en begint te snikken*)

AGHATE: (*schraapt haar keel om aandacht te trekken. Ze houdt de brief omhoog*)

RIDDERS en KONING: (*kijken haar kant op. Begrijpen het niet direct, maar dan als uit één mond*) Een brief!

AGHATE: Van de koningin! (*ze geeft de brief aan de koning*)

KONING: (*leest hardop*) Lieve Arthur, Ik heb even tijd nodig om na te denken.. Ik ben een paar dagen naar mijn ouders. Het kan zo niet doorgaan. Ik heb het je al vaak uitgelegd, maar je wil het maar niet begrijpen.. (*stil, nadenkend*)

AGHATE: En nou heeft deze (*wijst naar Matilde en spreekt neerbuigend*) trouwe dienaar ook nog iets te vertellen aan de koning!

MATILDE: (*schudt zwijgend nee*)

AGHATE: Nou, kom op! Wees niet zo verlegen! Je zei het net toch: Ik moet de koning iets vertellen?

MATILDE: (*schudt nee*)

AGHATE: Hier is de (*spottend neerbuigend*) koning. Vertel!

MATILDE: (*haast onverstaanbaar zacht*) Ik wil dat liever onder

vier ogen bespreken.
AGHATE: (*murmelt zacht wat klanken na*) iewil wil o eken..
Kom op meid, spreek!
MATILDE: (*luid en duidelijk*) Ik wil dat liever onder vier ogen bespreken!
AGHATE: Ze wil dat onder vier ogen.. Ongelofelijk! Dat personeel van tegenwoordig dat krijgt steeds meer praatjes! (*tegen koning*) Dat krijg je nou met je halfzachte aanpak, Arthur! Ze wil het onder vier ogen.. (*telt terwijl ze aanwijst*) 2, 4, 6, 8, 10, 12 ogen! Dat is toch nog veel beter! Hoe meer ogen hoe beter zou ik zo zeggen!
KONING: (*beetje huilerig*) O, Aghate! Wat zeg je dat toch allemaal weer streng! Het is toch niet zo erg als ze me dat alleen aan mij wil vertellen! Ik ben toch ook de koning!
AGHATE: (*sarcastisch*) Ja, jij! Daar zijn we allemaal wel achter! (*terzijde*) En een koning van niks! Een slapjanus, dat ben je! En ik ben nota bene de oudste, maar ja, ik ben een vrouw, dus.. Tja, dan gaat meneer voor! Ach, wat kan het me ook schelen. Nog even volhouden. De vogel is gevlogen! Tactisch aanpakken! (*weer tot de koning*) Jij je zin! (*tegen de anderen*) Wij laten deze twee even alleen om onder vier ogen te spreken! (*maakt gebaar dat de anderen weg moeten gaan*)
RIDDEERS, GERBRANT: (*af*)
AGHATE: (*Blijft staan. Matilde aarzelt. Aghate wijst en telt weer*) 2, 4, 6... (*haalt schouders op en gaat, maar laat zich tijdens het volgende gesprek zien. Ze luistert af*)

SCÈNE 5

KONING: En? Je hebt mijn lieve vrouw gesproken?
MATILDE: Heel even maar. Ze gaf me dat briefje en ze zei dat ik een beetje op u moest passen..
KONING: Maar waarom is ze toch weggegaan? We houden toch van elkaar!
MATILDE: Ja, dat zei ze ook: We houden van elkaar, maar ik heb geen zin meer om steeds de boeman te spelen. Dat zei ze..
KONING: (*begint weer te snikken*)
MATILDE: En ze zei... dat u..
KONING: Nou wat zei ze? (*snik*)
MATILDE: Ik durf het niet zo goed te zeggen!
KONING: Zeg het maar gerust. Ik zal niet boos worden!
MATILDE: (*terzijde*) Nee, dat is juist het probleem.. (*weer tegen de koning*) Ze zei dat u een huilebalk bent!
KONING: (*begint weer te snikken*)
MATILDE: Kijk! Dat bedoelt ze nou!
KONING: (*snuif zijn neus krachtig*) Ik ga vanaf nu geen huilebalk meer zijn!
AGHATE: (*van opzij*) Hatsjoe!
KONING: (*schrikt*) Wat was dat. (*staat op en gaat bij de deur kijken.*) Niks te zien!
MATILDE: Dat zal vrouwe Aghate wel zijn. Die staat natuurlijk weer als altijd aan de deur te luisteren!
KONING: Foei, niet zo lelijk spreken over mijn zuster. Ze heeft het er altijd al zo moeilijk mee dat ze geen koningin is geworden! Weet je wel dat ze dat zo graag zou willen?
MATILDE: Ik geloof dat ik dat inmiddels wel weet, maar ik hoop dat het nooit zal gebeuren. Het enige waar zij aan denkt is geld en mooie kleren! En aan de baas spelen!
KONING: (*begint weer te dreinen*) Spreek toch niet zo slecht

over haar, daar kan ik helemaal niet tegen!

MATILDE: *(waarschuwend)* Heer koning! Wat heeft u nou beloofd?

KONING: *(vermant zich weer)* O ja, Geen huilebalk meer!

SCÈNE 6

GERBRANT: *(op, gaat weer op zijn post staan)*

VRODEN: *(op)* Heer koning, er staan onderdanen aan de poort.

KONING: Onderdanen? Waarom staan ze aan de poort?

VRODEN: Zij staan aan de poort omdat ze weer eens wat te zeuren hebben, heer koning! Normaal gesproken handelt uw vrouw dat altijd af.

KONING: *(wil weer beginnen te grienen)* O, *(snik)* wat moet ik toch zonder Ysabella beginnen!

MATILDE: *(vermanend)* Heer koning!

KONING: *(herstelt zich, praat nu stoer)* Zo, staan er onderdanen aan de poort! Wel, laat ze maar binnenkomen. Ik ben klaar om ze te ontvangen! *(zet zijn kroon op)*

VRODEN: Zoals u wilt, heer koning. *(af)*

AGHATE: *(op)* Arthur! Er staat weer een stelletje armoedzaaiers aan de poort! Zal ik ze even voor je afpoeieren?

KONING: *(weer zielig)* Ja, misschien kan jij dat beter afhande...

MATILDE: *(streng)* Heer koning!

KONING: *(weer flink)* Wat zeg ik nou? Ik handel dat zelf af! En afpoeieren, nou ja, Aghate, die arme onderdanen!

SCÈNE 7

MATILDE: Nou, heer koning, zet hem op!

VRODEN: *(op, leidt de drie zussen naar de koning en gebiedt ze*

te knielen)

YDA, FLORIE en HILLE : *(op. Ze lopen aarzelend, het hoofd naar beneden, bij de koning knielen ze neer en blijven geknield liggen en kijken de koning afwachtend aan.)*

KONING: Ach, dames, sta toch op, blijf niet zo in de kreukels op de grond liggen!

YDA, FLORIE en HILLE:*(Staan op blijven wachten)*

KONING: Nou, dames, voor de draad ermee! Wat kan ik voor jullie doen?

YDA: Heer koning, mijn zusters en ik zitten in de problemen.

FLORIE: Ons spinnewiel is kapot gegaan en

HILLE: Nu kunnen wij niet spinnen en niet weven..

YDA: En daarmee verdienen wij de kost..

KONING: O, maar daar heb ik helemaal geen verstand van, van spinnewielen, bedoel ik. Ik ben helemaal niet technisch!

FLORIE: Maar wij vragen u niet om het spinnewiel te repareren..

KONING: O nee?

HILLE: Nee. Klaas de smid kan dat prima.

KONING: Maar waarom doet ie dat dan niet?

YDA: Klaas de smid zijn huis is afgebrand en ..

KONING: *(onderbreekt)* Praat me er niet van. Ik heb de hele nacht geen oog dicht gedaan *(begint weer bijna te huilen)* Ik moest steeds maar denken aan die arme familie *(snik)*

MATILDE: *(vermanend)* Koning!

KONING: *(vermant zich, ferm)* Hoe kan ik jullie helpen?

FLORIE: Als u ons nou wat geld geeft, dan kunnen wij Klaas de smid betalen..

HILLE: ..en dan hij weer wat verdienen om..

YDA: spullen te kopen om zijn huis weer op te bouwen!

KONING: *(helemaal blij)* Wat een prachtig plan! Dat ik daar zelf

niet opgekomen ben! Vroden!
VRODEN: *(verveeld)* Ja heer koning?
KONING: Ga jij onmiddellijk de schatkist halen!
VRODEN: Maar heer koning! U gaat dit stel bedelaars toch geen geld geven? Als u daar eenmaal aan gaat beginnen..
KONING: *(in verwarring)* Is dat geen goed idee dan? *(weer beetje huilerig)* Ik vind het ook allemaal zo moeilijk! Was Ysabella hier maar! Die weet altijd zo goed hoe het moet!
MATILDE: *(vermanend)* Heer koning!
KONING: *(weer flink, zelfs gebiedend)* Vroden! Ga de schatkist halen!
VRODEN: Maar heer koning, uw zuster heeft gezegd..
MATILDE: *(boos)* Je hebt gehoord wat de koning zei!
VRODEN: *(met tegenzin en mopperend af)* Nou, dan krijg ik er weer van langs van vrouwe Aghate...
KONING: En hoeveel hebben jullie nodig?
FLORIE: *(kijkt haar zusters vragend aan, steekt 5 vingers in de lucht.)*
HILLE: *(schudt haar hoofd en steekt 10 vingers in de lucht)*
VRODEN: *(komt intussen op met de schatkist en zet die met tegenzin voor de koning neer)*
KONING: *(doet de klep open en gaat met zijn handen door de munten)*
YDA: *(beslist)* Ik denk dat zeven duiten wel genoeg zal zijn!
KONING: Zeven duiten? Is dat alles? Jullie krijgen er 10! *(haalt het geld uit de schatkist en geeft het aan Yda)*
YDA, FLORIE en HILLE: Dank u wel, heer koning, dank u wel!
KONING: *(blij)* Heertlijk toch, die blije onderdanen!

KONING: En, lieve onderdanen, zijn jullie verder wel tevreden.
Met jullie leven, bedoel ik?
YDA: Och, dat gaat nogal, heer koning..
FLORIE: Hard werken, dat wel..
HILLE: En eigenlijk houden we niet zo van spinnen en weven..
YDA: Maar ja, wij zijn vrouwen
FLORIE: En vrouwen moet trouwen
HILLE: En is er geen man,
YDA: Dan moet je spinnen en weven
FLORIE: Ook al vind je daar niks an!

Ik zou liever ridder zijn

Ik zou veel liever ridder zijn.
Dat spinnen en dat weven
vind ik al jaren niet zo fijn
'k Zou liever anders leven.

Draadje hier, draadje daar
zeven dagen in een draf
elke dag hetzelfde liedje
Ja de pret is er af.

Ik zou een goede ridder zijn
Ik zou het zeker maken
mannen of vrouwen, groot of klein
'k Zou iedereen bewaken

Draadje hier, draadje daar
zeven dagen in een draf
elke dag hetzelfde liedje
Ja de pret is er af.

Maar een ridder is een man
dus vergeten we dat plan
want het zal er nooit van komen
dus het blijft alleen bij dromen

Ik zou veel liever ridder zijn.
Dat spinnen en dat weven
vind ik al jaren niet zo fijn
'k Zou liever anders leven.

Draadje hier, draadje daar
zeven dagen in een draf
elke dag hetzelfde liedje
Ja de pret is er af.

KONING: Tja, daar heb ik nog nooit over nagedacht..

VRODEN: Heer koning, ik wil me er niet mee bemoeien, maar er staat buiten nog een hele rij. U moet een beetje opschieten!

KONING: Vroden, je hebt gelijk. Dames, het beste en de volgende patiënt!

VRODEN: *(laat de dames uit en brengt de volgende)*

SCÈNE 8 *(hoofd- en zijtoneel)*

Op het toneel gaat de koning nog even door met uitdelen uit de schatkist. We zien in stil spel de ene na de andere vrager door Vroden op en afbrengen. Vroden met duidelijke afkeer. Matilde soms instemmend, soms blij en de koning steeds maar vrolijker. Ondertussen verschijnen op een zijtoneel, of voor het toneel:

AGHATE, ISEWIN en SYBRAND

ISEWIN: *(tegen Aghate)* Hij gaat helemaal los!

SYBRAND: Niet meer te houwen.

ISEWIN: Nog even en dan is de schatkist leeg!

SYBRAND: U moet er wat aan doen, vrouwe Aghate!

AGHATE: Rustig maar jongen. Komt allemaal goed! Ik heb de jongens ingeschakeld!

Ondertussen brengt Vroden ridder Bruno, Soikin en Baldewin naar de koning. Ze hebben een jas met muts over hun ridderpak. We zien ze praten en de koning geeft weer geld. Een voor een halen ze geld op, gaan af en verschijnen op het zijtoneel.

RIDDER SOIKIN: *(geeft zijn geld aan Aghate)* Dat ging gemakkelijk, vrouwe Aghate!

RIDDER BRUNO: *(geeft zijn geld)* Dus als u dan koningin wordt, dan krijgen wij loonsverhoging?

AGHATE: Maar natuurlijk! Dat hebben we toch afgesproken?

RIDDER BALDEWIN: *(geeft geld)* Maar dat is toch niet helemaal eerlijk?

RIDDER SOIKIN: Wat wil je dan?

RIDDER BRUNO: Dat hij die hele schatkist weggeeft?

RIDDER SOIKIN: Dan krijgen we straks helemaal niks meer!

RIDDER BRUNO: Dan heeft ie niet eens geld meer voor eten voor ons!

RIDDER BALDEWIN: Tja, dat zou wel jammer zijn!

Ondertussen op het hoofdtoneel zien we een gesprek tussen Matilde, Vroden en de koning. Gerbrant bemoeit zich er ook mee. Alles stil spel.

AGHATE: Zo, jongens, tijd voor de tweede ronde! *(Ze geeft hen een andere muts en ze gaan weer het hoofdtoneel op, begeleid door Vroden)*

ISEWIN: Zullen wij ook, vrouwe Aghate?

SYBRAND: Het werkt goed!

AGHATE: Nee! Ik heb jullie hier nodig. Isewin, berg jij die duiten eens even op. Je weet de plek in mijn kamer?

ISEWIN: Natuurlijk, vrouwe. U weet, u kunt altijd op mij vertrouwen! *(af)*

AGHATE: Dat is je gerajen! Zo, Sybrand, nu jij! Je weet wat je moet doen?

SYBRAND: Ja vrouwe Aghate. Ik weet wat ik moet doen. *(beiden af)*

Op het hoofdtoneel zijn ridder Baldewin, Soikin en Bruno nog een keer langs de schatkist geweest. Zij staan nog op het toneel. Pollard en Hendrik komen ook bedelen. Zij krijgen ook geld uit de schatkist tijdens het stille spel.

Dank u heer koning

Gezongen door dankbare bedelaars

Dank u heer koning
voor deze mooie dag
dat u nog maar vele jaren
gul en vrolijk geven mag
Wie geeft wat ie heeft
is waard dat ie leeft
Goed zo koning ga zo door!

Dank u heer koning
voor deze mooie dag
dat u nog maar vele jaren
gul en vrolijk geven mag
Wie geeft wat ie heeft
is waard dat ie leeft
Goed zo koning ga d'r voor!

Spinstertjes: We kunnen nu weer verder
we voelen ons weer sterk
we hoeven niet te bedelen
we kunnen aan het werk

Refrein

Chirurgijn: Het leven valt niet mee
voor een arme chirurgijn
vaak kunnen mensen niet betalen
en da's niet zo fijn

Koning: Het geeft me ook een goed gevoel
als je begrijpt wat ik bedoel

Dank u heer koning
voor deze mooie dag
dat u nog maar vele jaren
gul en vrolijk geven mag
Wie geeft wat ie heeft
is waard dat ie leeft
Goed zo koning ga zo door!

Na afloop van het lied gaan de bedelaars af. Een van hen laat “per ongeluk” zijn hoed vallen. Op het toneel blijven de koning, Matilde, Gerbrant en Vroden.

SCÈNE 9

AGHATE: *(op. Ze loopt naar de schatkist en kijkt er in. Ze schrikt.)* Nou, Arthur, dat heb je lekker aangepakt!

KONING: O, Aghate, wat voelt dat heerlijk om al die mensen blij te maken!

AGHATE: Dat zal best. En wat ga je morgen doen, als ze weer bij de poort staan? Of andere armoedzaaiers die gehoord hebben hoe gul de koning is!?

KONING: *(kijkt in de kist)* Oeps!

AGHATE: Ja, oeps! Onbenul!

KONING: O jee, hoe moet dat nou verder? O, was Ysabella maar weer terug.. *(snikt)*

MATILDE: *(vermanend)* Heer koning!

KONING: *(weer flink)* Ja, ik weet het, ik weet het! Het is ook zo moeilijk!

MATILDE: Misschien bent u een beetje te goedgegelovig!

AGHATE: Sinds wanneer geeft het personeel hier ongevraagd haar mening?

KONING: Maar ze heeft misschien wel gelijk. Ik heb raadgevers nodig. Wie zou mij nou goed raad kunnen geven?

AGHATE: Moet je daar nog om vragen? *(wijst op zichzelf)*

MATILDE: *(schudt heftig nee. Onzichtbaar voor Aghate)*

KONING: *(ziet het. Aarzelt even en beslist dan.)* Nee! Ysabella heeft gezegd dat.. O, was Ysabella maar hier.. *(aarzelt weer, dan ineens heel stoer)* Ik heb besloten: Matilde

hier wordt mijn raadgeefster!

AGHATE: Nou moet het niet nog gekker worden! Je stort dit land in de afgrond! *(boos af, gebaart Vroden haar te volgen)*

KONING: Matilde, kom wij gaan op pad. Wij gaan samen uitzoeken wat er met dat geld gedaan wordt. Ik wil een goede koning worden. En ik ga incognito, zodat niemand weet dat ik de koning ben! *(zet kroon achter de troon. Keert de jas binnenstebuiten)*

MATILDE: Heer koning, wat zou de koningin trots op u zijn als ze u nu zou zien!

KONING: Geen heer koning meer tegen me zeggen, noem me maar Karel!

MATILDE: *(aarzelend)* Goed, Karel. Kijk, een van die gasten heeft zijn hoed laten liggen. Die kan u mooi opdoen heer.. ik bedoel: Karel!

KONING: *(zet hoed op)* Op verkenningstocht. Koning huilebalk bestaat niet meer! Gerbrant!, niks zeggen tegen mijn zus hoor!

GERBRANT:*(gebaart dat ie zijn mond op slot doet en sleuteltje weggooit.)*

KONING en MATHILDE:*(af)*

SCÈNE 10

SYBRAND: *(al poetsend op. Ziet de kroon liggen)*

GERBRANT: *(argwanend)* Ken ik jou?

SYBRAND: *(praat een beetje pieperig, overdreven vrouwelijk)* Nee, dat denk ik niet. Ik ben pas nieuw hier. En nou moet ik de ontbijtboel opruimen!

GERBRANT: En hoe heet je?

SYBRAND: Sybrant..ia
GERBRANT: Zo, Sybran..tia en wie heeft jou aangenomen?
SYBRAND: Vrouwe Aghate. Nou, ik moet opschieten, want anders word ik misschien weer ontslagen!
GERBRANT: Ja, doe maar goed je best, want vrouwe Aghate is niet gauw tevreden!
SYBRAND: *(verstoopt de kroon tussen de ontbijtboel op het karretje en gaat af)*
ELENA en SOPHIA: *(op)*
ELENA: *(verbaasd)* Hè?
SOPHIA: Alles is al opgeruimd!
GERBRANT: Dat heeft Sybrandia al gedaan!
SOPHIA: Wie is Sybrandia?
GERBRANT: Dat is die nieuwe!
SOPHIA: Die nieuwe wat?
GERBRANT: Die nieuwe meid!
ELENA: Wat voor nieuwe meid?
GERBRANT: Vandaag voor het eerst! Aangenomen door vrouwe Aghate!
SOPHIA: *(kijkt Elena aan, die kijkt niet begrijpend)* Wij weten van niets!
ELENA: Als die ons nou een beetje voor de voeten gaat lopen! *(beiden beledigd af)*

SCÈNE 11

ISEWIN: *(op, commanderend)* Wisseling van de wacht!
GERBRANT: *(verbaasd)* Nu al? Ik sta hier net!
ISEWIN: Opdracht van vrouwe Aghate!
GERBRANT: Ik ben de wachter van de koning en niet van vrouwe Aghate!

ISEWIN: *(kijkt overdreven opvallend rond)* Ik zie geen koning!
Dus...
GERBRANT: Dan is de koningin de baas!
ISEWIN: *(kijkt weer overdreven rond)* Ik zie geen koningin! Dus...
GERBRANT: *(begrijpt de boodschap, gaat met tegenzin af)*
ISEWIN: *(neemt zijn plaats in)*
AGHATE, SYBRAND en VRODEN: *(op)*
AGHATE: Dus nu kennen jullie het plan?!
SYBRAND: En ik hoef dus niet meer in een jurk!
AGHATE: *(geruststellend)* Jij hoeft niet meer in een jurk!
ISEWIN: En ik blijf hier gewoon staan?
AGHATE: Niet gewoon staan! Je houdt de boel in de gaten!
ISEWIN: *(knikt begrijpend)*
AGHATE: *(tegen Vroden)* En jij gaat die potsenmaker hierheen halen.
VRODEN: Ja, vrouwe! *(af)*
ISEWIN: Potsenmaker?
AGHATE: Ach die toneelspeler, Pollard, je weet wel!
ISEWIN: *(kijkt onbegrijpend)*
AGHATE: Laat nou maar. Doe je taak!
ISEWIN: Ja, vrouwe!
AGHATE: *(af)*

SCÈNE 12

KONING en MATILDE: *(pratend op. De mantel van de koning zit weer gewoon. De hoed heeft hij in de hand)*
KONING: Dat was een nuttig tochtje, Matilde! Dus ik ben wel degelijk bedonderd! Ik heb me daar van alles weggegeven aan mensen die helemaal niet bestaan! Maar wie liepen hier dan toch om geld te bedelen! Niemand kent ze!

MATILDE: Ach heer koning, die drie zusjes zijn wel heel goed geholpen met die duiten. En Bart de smid ook.

KONING: Dat is waar. Heb ik toch iets goeds gedaan. Het voelt goed om een goede koning te zijn (*ziet andere wachter*) Hé, waar is Gerbrant? Die stond hier toch op wacht?

ISEWIN: Hij was niet zo erg lekker. Is naar bed gegaan.

KONING: O, natuurlijk.

MATILDE: Hij zag er helemaal niet ziek uit vanmorgen..

ISEWIN: En toch is het zo!

KONING: Mathilde! Als hij zegt dat het zo is, dan is het toch zo.

MATILDE: Natuurlijk heer koning, ik vind het alleen verdacht...

KONING: Nou moet je niet overal iets achter zoeken, Mathilde. Je kunt ook TE wantrouwend zijn. (*gaat op troon zitten en voelt achter zich om de kroon te pakken*)

MATILDE: Ik hoop dat u gelijk heeft heer koning.

KONING: (*mist de kroon, gaat nu uitgebreid kijken*) Ik had hem toch hier gezet?

MATILDE: Wat, heer koning?

KONING: Mijn kroon! (*tegen Isewin*) Heb jij mijn kroon gezien?

ISEWIN: Niets gezien heer koning!

KONING: Ik zou toch zweren dat ik hem hier had gezet..

ISEWIN: Ik denk dat u zich vergist, heer koning..

MATILDE: De koning vergist zich helemaal niet. Waar is de kroon?!

SCÈNE 13

AGHATE: (*op*) Ha, broertje! Waar zat je nou?

KONING: Ik was op pad. Ik heb even gecheckt of het geld uit de schatkist goed terecht is gekomen!

AGHATE: En?

KONING: Ja en nee... Een deel (*gaat weer zielig praten*) van de vragers hebben me voorgelogen. Ze wonen helemaal niet waar ze gezegd hebben en O, het is ook allemaal zo moeilijk Was Ysabella hier maar. Ik kan het o...

MATILDE: (*schraapt haar keel ter waarschuwing*)

KONING: (*weer ferm*) Het gaat prima. Goed besteed, deels dan.. Maar, zus, een ander probleem. Ik zie mijn kroon nergens. Ik had hem hier (*wijst*) neergezet!

HECTOR, ELENA EN SOPHIA: (*op*)

HECTOR: Heer koning! Ik heb de maaltijd opgediend in de eetzaal. Mag ik u verzoeken? Ik heb een heerlijke boeuf bourguignon klaargemaakt!

KONING: Wat voor een ding?

ELENA: Boeuf bourguignon. Dat is Frankisch! U weet toch dat Hector een culinaire reis heeft gemaakt?

HECTOR: Het Frankische rijk! Daar kan men pas koken! Daar is het koken tot kunst verheven! Daar kunnen wij in de lage landen nog wat van leren!

ELENA: Ik heb het geproefd, heer koning! En het is alsof er een engeltje over je tong piest!

KONING: Nou, dat heb ik nog nooit meegemaakt en ik weet ook niet of ik dat wel mee wil maken!

SOPHIA: Het is echt heerlijk, heer koning en ik moet nog iets zeggen. Het hele personeel wil iets zeggen! Ze staan hier allemaal op de gang!

KONING: Wel, laat ze binnen komen!

Einde inkijkexemplaar